

Seat No. : _____

TQ-103

B.A. Sem.-III

May-2013

Gujarati (EC-I-201)

[Sahitya Swaroop (Nibandh)]

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) નિબંધના વ્યાવર્તક લક્ષણોનો વિગતે પરિચય કરાવો. ૭

અથવા

નિબંધની વ્યાખ્યા આપી, ગુજરાતી સાહિત્યમાં નિબંધના વિવિધ પ્રકારો જણાવો.

(બ) 'હિમાલયનો પ્રવાસ'માં પ્રગટતી પ્રવાસનિબંધની લાક્ષણિકતાનો પરિચય કરાવો. ૭

અથવા

'હિમાલયનો પ્રવાસ'ના આધારે કાકા કાલેલકરને ગદ્યકાર તરીકે મૂલવો.

(ક) કોઈપણ એક વિશે નોંધ લખો. ૭

(૧) 'રામકૃષ્ણ સેવાશ્રમ'નું ધાર્મિક મહત્ત્વ

(૨) 'બેલુઠ મઠ'ના અનુભવો જણાવો.

(ડ) કોઈપણ એક વિશે સાહિત્યિક નિબંધ લખો. ૭

(૧) પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ

(૨) સમૂહ માધ્યમો અને સાહિત્ય

૨. (અ) કોઈપણ એક વિશે લખો. ૪

(૧) 'હિમાલયનો પ્રવાસ'માં પ્રકૃતિ વર્ણન

(૨) 'ખાખી બાવા' પ્રકરણમાં સાધુ વિશેના ખ્યાલ જણાવો.

(બ) કોઈપણ એક વિશે લખો. ૪

(૧) 'નગાધિરાજ' પ્રકરણનો આસ્વાદ

(૨) સુધારકયુગના નિબંધકારોનું પ્રદાન

- (ક) કોઈપણ એક વિશે લખો. ૪
- (૧) 'હિમાલયનો પ્રવાસ'નો અંત
- (૨) 'હિમાલયનો પ્રવાસ'માં કાકાસાહેબના અલમોડાના અનુભવો
- (ડ) કોઈપણ એક વિશે ટૂંકમાં લખો. ૪
- (૧) મારું પ્રિય પુસ્તક
- (૨) સાહિત્ય અને સમાજ
૩. (અ) કોઈપણ એક વિશે લખો. ૩
- (૧) 'ભીમતાલ'નું પ્રકૃતિ વર્ણન
- (૨) 'દેવપ્રયાગ'નો અનુભવ
- (બ) કોઈપણ એક વિશે લખો. ૩
- (૧) બદરીધામ વિશે ટૂંકમાં સમજાવો.
- (૨) રાયગઢની ધર્મશાળાનો પ્રસંગ વર્ણવો.
- (ક) કોઈપણ એક વિશે લખો. ૩
- (૧) 'સાધુઓનું પિયર' માં ધાર્મિક મહત્ત્વ
- (૨) ગાંધીયુગમાં નિબંધકારોનું પ્રદાન
- (ડ) એક વાક્યમાં જવાબ આપો. ૩
- (૧) કાલેલકર કયા યુગના સર્જક છે ?
- (૨) આધુનિક યુગના બે નિબંધકારોના નામ જણાવો.
- (૩) 'હિમાલયનો પ્રવાસ' માં કુલ કેટલા પ્રકરણો છે ?
૪. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો. ૧૪
- (૧) 'બાળવિલાસ' ના નિબંધકાર કોણ છે ?
- (અ) નવલરામ (બ) મણિલાલ દ્વિવેદી
- (ક) નર્મદ (ડ) દલપતરામ
- (૨) ગુજરાતી ગદ્ય અને નિબંધના પિતા તરીકે ઓળખાય છે.
- (અ) નવલરામ (બ) મણિલાલ દ્વિવેદી
- (ક) નર્મદ (ડ) દલપતરામ

- (૩) 'ઝાકળ ભીનાં પારિજાત' નિબંધ કોણે આપ્યો ?
- (અ) ગુણવંત શાહ (બ) ભોળાભાઈ પટેલ
(ક) ચંદ્રકાંત શેઠ (ડ) દિગ્વીશ મહેતા
- (૪) રમણભાઈ નીલકંઠનો નિબંધસંગ્રહ છે ?
- (અ) 'ઉઘાડી બારી' (બ) 'સ્વૈર વિહાર'
(ક) 'હાસ્યમંદિર' (ડ) 'મનોવિહાર'
- (૫) આ પૈકી કાકા કાલેલકરનો નિબંધ નથી.
- (અ) 'રખડવાનો આનંદ' (બ) 'જીવનનો આનંદ'
(ક) 'જીવનલીલા' (ડ) 'સમૂળી કાંતિ'
- (૬) કાકાસાહેબનું જન્મસ્થળ જણાવો.
- (અ) રત્નાગીરી (બ) પંઢરપુર
(ક) નાગપુર (ડ) સતારા
- (૭) ઉમાશંકરના નિબંધ સંગ્રહનું નામ જણાવો.
- (અ) 'ઉઘાડી બારી' (બ) 'નભોવિહાર'
(ક) 'જ્ઞાતિનિબંધ' (ડ) 'સ્મરણમુકુર'
- (૮) 'સાધુઓનુ પિયર' તરીકે કયું સ્થળ જાણીતું છે ?
- (અ) હરદ્વાર (બ) વારાણસી
(ક) કેદારનાથ (ડ) ઋષિકેશ
- (૯) કાકા કાલેલકરે હિમાલયનો પ્રવાસ ક્યારે શરૂ કર્યો ?
- (અ) ૧૯૧૨ (બ) ૧૯૮૨
(ક) ૧૯૩૦ (ડ) ૧૯૧૬
- (૧૦) ઉમાશંકર અને સુંદરમ્ કયા યુગના નિબંધકાર છે ?
- (અ) અનુગાંધીયુગના (બ) ગાંધીયુગ
(ક) પંડિતયુગ (ડ) આધુનિકયુગ
- (૧૧) કાકાસાહેબ કાલેલકરની માતૃભાષા કઈ છે ?
- (અ) હિન્દી (બ) ગુજરાતી
(ક) મરાઠી (ડ) પંજાબી

(૧૨) વાડીલાલ ડગલીના નિબંધનું નામ જણાવો.

(અ) 'નામરૂપ'

(બ) 'શિયાળાની સવારનો તડકો'

(ક) 'દૂરના એ સૂર'

(ડ) 'જનાન્તિકે'

(૧૩) 'લીલા પર્ણા' ના નિબંધકાર કોણ છે ?

(અ) પ્રવીણ દરજી

(બ) સુરેશ દલાલ

(ક) બકુલ ત્રિપાઠી

(ડ) ગુણવંત શાહ

(૧૪) રા.વિ. પાઠકે કયા તખલ્લુસથી નિબંધો લખ્યા છે ?

(અ) 'શેષ'

(બ) 'દ્વિરેફ'

(ક) 'સ્વૈરવિહારી'

(ડ) 'જાત્રાળુ'
